РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 36.053.046 ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 36.053.046 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Дрогобич, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Кузьмичу Давиду Володимировичу з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) на підставі публічного захисту дисертації «Формування екологічної культури майбутніх учителів технологій у процесі професійної підготовки» 10 червня 2026 року.

Кузьмич Давид Володимирович, 1992 року народження, громадянин України, вища освіта.

У 2013 році закінчив Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка і отримав ступінь бакалавра за спеціальністю «Технологічна освіта» та здобув кваліфікацію: Вчитель технологій і креслення (ВК №45820440, виданий 30 червня 2013 року).

У 2014 році закінчив Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Технологічна освіта» та здобув кваліфікацію: Вчитель технологій, профільного навчання (технічна та комп'ютерна графіка) і креслення. Вчитель інформатики (ВК 47587921, виданий 30 червня 2014 року).

З 2022 року по 2026 рік навчався в аспірантурі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Здобувач має 19 друкованих наукових праць за темою дисертації (з них – 18 одноосібних): 6 статей у наукових фахових виданнях, 13 тез доповідей у матеріалах конференцій.

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. **Кузьмич Д. В.** Екологічна культура молоді як важливий чинник безпечного розвитку суспільства майбутнього. *Молодь і ринок.* 2024. № 3 (223). С. 146 – 151. http://mir.dspu.edu.ua/issue/view/17897/10800

2. **Кузьмич Д. В.** Структура та модель формування екологічної культури майбутніх учителів технологій. *Молодь і ринок.* 2024. № 12 (232). С. 169–173. https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.320558

3. **Кузьмич Д. В.** Інтеграція екологічної освіти в навчальні дисципліни технологічного спрямування. *Педагогічна академія: наукові записки.* 2025. № 17. https://doi.org/10.5281/zenodo.15458487

4. **Кузьмич Д. В.** Екологічна орієнтація змісту підготовки майбутніх учителів технологій: основні етапи та методичні підходи. *Український*

педагогічний журнал. 2025. № 2. С. 194–200. https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-2-194-200

5. **Кузьмич Д. В.** Організація і результати експериментального дослідження з формування екологічної культури майбутніх учителів технологій. *Педагогічна академія: наукові записки.* 2025. № 24. https://doi.org/10.5281/zenodo.18675860

6. **Кузьмич Д. В.** Оршанський Л. В., Павловський Ю. В., Попович В. Д., Концептуальні засади розвитку технологічної освітньої галузі. *Молодь і ринок*. 2025. №4 (236). С. 31–37. https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.329069

Опубліковані праці апробаційного характеру
(тези доповідей у матеріалах конференцій)

7. **Кузьмич Д. В.** Щодо важливості формування готовності майбутніх учителів технологій до екологічно орієнтованої навчально-підприємницької діяльності в НУШ. *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи:* матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (Глухів, 21 жовтня 2022 р.). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2022. С. 371-374. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10234/%D0%93%D0%BB%D1%83%D1%85%D1%96%D0%B2_21.10.22.pdf?sequence=1&isAllowed=y

8. **Кузьмич Д. В.** Характеристика структурних компонентів екологічної культури вчителя технологій. *Актуальні проблеми сучасної науки:* матер. X міжнар. наук.-практ. конф. (Дрогобич, 10-11 травня 2023 р.) / за ред. О. Кузика, І. Столярчука. Дрогобич: ДДПУ імені Івана Франка, 2023. С. 306-309. URL: https://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/03/aktualni-problemy-suchasnoyi-nauky.pdf

9. **Кузьмич Д. В.** Актуальність процесу формування екологічної культури майбутніх учителів технологій: вихідні положення. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти:* зб. матер. VII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (Тернопіль 20-21 квітня 2023 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка. С. 140-142. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/29065/1/Konf_Aktual_problem_tex.pdf#page=140

10. **Кузьмич Д. В.** Актуальні аспекти та причини необхідності формування екологічної культури учнівської молоді. *Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і науково-педагогічних досліджень у контексті інтеграції до європейського освітнього простору:* зб. наук. пр. / редкол.: Р.С. Гуревич (голова) [та ін.]. Вінниця: ТОВ фірма «Друк плюс», 2023. Вип. 18. С. 47-51.URL:https://inf.vspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A.pdf

11. **Кузьмич Д. В.** Інноваційні підходи до формування екологічної культури майбутніх учителів технологій у процесі професійної підготовки. *Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти*: зб. матер. ІІ Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. / за ред. М. С. Курача, І. В. Цісарук. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024. С. 84 – 87. https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/teh_kaf/conf/vseukr_prakt/2024/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C_%202024.pdf

12. **Кузьмич Д. В.** Інтегрування принципів екологічної культури у різні сфери громадського життя студентів. *Актуальні проблеми сучасної науки:* матеріали XI міжнар. наук.-практ. конференції / за ред. Ю. Матуріна, І. Столярчука. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2024. С. 414 – 416. https://drive.google.com/file/d/bc1qgykwn99spmw7ln0dskfrt0vk7heujlttw84834/view

13. **Кузьмич Д. В.** Методологічні підходи та педагогічні умови виховання екологічної культури майбутніх учителів технологій. *Актуальні проблеми професійної педагогіки та освіти: досвід, новації, перспективи:* зб. матер. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 25 квітня 2024 р. / за заг. ред. Н. Мукан. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2024. С. 231 – 233. https://dkrkm.org.ua/cache/2023-2024/konf/260424/zbirnyk.pdf

14. **Кузьмич Д. В.** Формування екологічних умінь у майбутніх учителів технологій у процесі екологічної освіти та виховання. *Інноваційні рішення в сучасній науці, освіті та практиці:* зб. тез доповідей ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 жовтня 2024 р.): у 2 ч. Київ: НТУ, 2024. Ч.2. С. 65 – 68. https://drive.google.com/file/d/1RPtJUmNlwejhWs7_k-XMzXI3yoyP9pFq/view

15. **Кузьмич Д. В.** Екологічна орієнтація як важливий аспект актуалізації змісту підготовки майбутніх учителів технологій. *Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку:* матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського (Київ, 28.02.2025) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ: УДУ ім.. М.П. Драгоманова, 2025. С. 140 – 146. https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/48125/Zbirnyk%20tez.pdf?sequence=1&isAllowed=y

16. **Кузьмич Д. В.** Проблеми та перспективи підготовки майбутніх учителів технологій до екологічно орієнтованої діяльності в закладі загальної середньої освіти. *Актуальні проблеми сучасної науки:* матеріали XII міжнар. наук.-практ. конференції / за ред. Ю. Матуріна, І. Столярчука. Дрогобич: РВВ ДДПУ імені Івана Франка, 2025. С. 387–392. https://drive.google.com/file/d/bc1qgykwn99spmw7ln0dskfrt0vk7heujlttw84834_/view

17. **Кузьмич Д. В.** Роль учителя технологій у формуванні екологічної свідомості школярів. *Інтернаціоналізація технологічної і професійної освіти: досвід та перспективи:* матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті професора Володимира Юрженка (Переяслав, 14–

15.04.2025 р.). Переяслав: УГСП, 2025. С. 135–137. https://drive.google.com/file/d/1mcGEXgf0dvp0OsB_mMpOrVPv3JgQBFHT/view

18. **Кузьмич Д. В.** Сталий розвиток і декоративно-ужиткове мистецтво: еколого-культурний підхід. *Народне мистецтво Бойківщини: історія та сучасність:* зб. матер. IV Всеукр. наук.-практ. конф. (16 – 17 травня 2025 р.) / ред. рада: Зимомря М.І., Оршанський Л.В., Мельник Г.М. та ін. Дрогобич: ДДПУ імені Івана Франка, 2025. С. 151–156. https://kamenyar.info/wp-content/uploads/2025/05/zbirnyk_nmb_2025.pdf

19. **Кузьмич Д. В.** Педагогічні умови ефективного розвитку екологічної культури майбутніх учителів технологій. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи = Profesional Development of Personality: Problems and Perspectives* : матеріали доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м.Хмельницький, 06–07 листоп. 2025 р.): у 2 ч. / ред. кол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, І. В. Андрощук [та ін.]. Хмельницький : ХНУ, 2025. Ч. 1. С. 87 – 88. https://drive.google.com/file/d/1ZwgJAnC-NJEgx5jNDfFUeUGS3iAEm_Fi/view

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Нищак Іван Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Позитивно оцінюючи представлену працю, варто підкреслити її безумовну актуальність та вагомий внесок у сучасну педагогіку. Автор вдало поєднав глибокий теоретичний аналіз із вивіреною методологією, що дозволило отримати цілком достовірні та науково обґрунтовані результати. Логіка викладу та чітка аргументація висновків свідчать про високий рівень підготовки здобувача. Особливої уваги заслуговує належна апробація основних ідей у фахових виданнях, що підтверджує визнання результатів науковою спільнотою. Робота виглядає цілісним, завершеним дослідженням із чіткою структурою та зразковим оформленням.

Одержані висновки й опубліковані наукові праці становлять реальний внесок дисертанта у розвиток вітчизняної педагогічної науки. Робота справляє цілісне та позитивне враження, вирізняється належним рівнем наукової аргументованості й логічною структурою. Зауважень до змісту та оформлення роботи немає.

2. Курок Віра Панасівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. Дисертація містить ґрунтовний аналіз структури екологічної культури, у якій автор виокремлює шість компонентів, серед яких інноваційний і соціально-відповідальний. Бажано було б чіткіше визначити ієрархію між ними, зокрема їх співвідношення з діяльнісним компонентом.

2. У підрозділі 1.1 «Аналіз понятєво-категорійного апарату дослідження процесу формування екологічної культури» екологічна культура справедливо розглядається як інтегральна якість особистості з низкою компонентів. Водночас таке широке трактування дещо розмиває межі ключового поняття дисертації, тому слід було б чіткіше визначити його як педагогічну категорію та відмежувати від суміжних філософських і соціологічних підходів, що підвищило б термінологічну чіткість проведеного дослідження.

3. Заслуговує на увагу акцент дисертанта на інноваційному характері технологічної освіти. Водночас, на наш погляд, у розділі 2 доцільно було б глибше розкрити проблему «технологічного оптимізму» та підготовки майбутніх учителів до критичного оцінювання екологічних наслідків новітніх технологій, зокрема їхнього потенційного «подвійного ефекту».

4. Дисертація присвячена підготовці вчителів технологій, чия діяльність тісно пов'язана з навчанням учнів обробки різноманітних конструкційних матеріалів. Тому вважаємо, що в роботі варто було б повніше розкрити концептуальний підхід «Нуль відходів» до організації роботи шкільних навчальних майстерень, що передбачає в процесі проектування та виготовлення виробів мінімізувати залишки використовуваних матеріалів.

5. На нашу думку, робота виграла б, якби автор підсилив її аналізом досвіду формування екологічної культури майбутніх учителів технологій у закордонних закладах освіти.

3. Чистякова Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри технологічної та професійної освіти Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка.

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. У першому розділі обґрунтовано 6-компонентну структуру екологічної культури майбутнього вчителя технологій. Водночас доцільно чіткіше визначити ієрархічні зв'язки між її компонентами, зокрема уточнити статус інноваційного компонента – інтегративного результату інших складових чи автономного елемента професійної підготовки за спеціальністю А4.10 Середня освіта (Технології).

2. Автор обґрунтовано розглядає цифрові освітні технології як засіб формування екологічної культури, однак недостатньо уваги приділяє поняттю цифрового екологічного сліду. Варто було б розширити це питання через культуру енергоефективного використання цифрових пристроїв і мінімізацію цифрових відходів як складову екологічної культури педагога, що посилило б зміст когнітивного та діяльнісного компонентів запропонованого дисертантом спецкурсу «Екологічна культура школяра».

3. У дисертації представлено ґрунтовний статистичний аналіз результатів педагогічного експерименту з використанням критерію Пірсона, що підтверджує ефективність розробленої автором моделі. Водночас слід було б посилити дослідження якісним аналізом динаміки особистісних змін студентів, зокрема типових труднощів і помилок під час виконання еко-технологічних завдань, що дозволило б точніше окреслити індивідуальні траєкторії розвитку та надати більш практичні рекомендації для викладачів. 4. Дисертант розробив й обґрунтував систему критеріїв і показників оцінювання рівнів сформованості

екологічної культури. Водночас у контексті розвитку рефлексивного компонента слід було б детальніше подати методики самодіагностики, а також чіткіше окреслити зв'язок між критеріями, показниками та результатами професійної підготовки, зокрема кореляцію рівня екологічної культури з фаховими компетентностями майбутніх учителів технологій. 5. Позитивно оцінюючи зосередженість автора на підготовці майбутніх учителів технологій, нами зауважено недостатнє висвітлення післядипломного етапу екологічної підготовки. З огляду на динамічність технологічних змін, доцільно було б розширити дослідження в напрямі неперервного розвитку екологічної культури відповідно до концепції освіти впродовж життя, що посилило б методологічну цілісність роботи та окреслило перспективу подальших досліджень.

4. Стецула Надія Осипівна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри медико-біологічних дисциплін, географії та екології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. У дисертації поняття «екологічна культура майбутніх учителів технологій» розкрито широко та багатогранно, з урахуванням сучасних освітніх і соціальних викликів. Водночас доцільним було б чіткіше показати співвідношення цього поняття з такими категоріями, як «екологічна компетентність», «екологічна грамотність» та «екологічна відповідальність», що дало б змогу виразніше окреслити межі авторського підходу та посилити термінологічну визначеність дослідження.

2. Запропонована структурно-функціональна модель формування екологічної культури характеризується цілісністю та логічною побудовою. Разом з тим, певний інтерес викликало б більш детальне представлення механізмів взаємодії між окремими компонентами моделі, зокрема між інноваційним і рефлексивним складниками, що дозволило б глибше простежити їх роль у досягненні кінцевих результатів підготовки майбутніх учителів технологій.

3. У роботі обґрунтовано комплекс педагогічних умов формування екологічної культури майбутніх учителів технологій, які мають вагоме практичне значення. Водночас доцільним було б ширше висвітлити можливості їх реалізації в умовах різних типів закладів вищої освіти, зокрема з урахуванням відмінностей матеріально-технічного забезпечення та ресурсних можливостей освітнього середовища.

4. У дослідженні згадуються різноманітні інноваційні технології, однак не уточнено, які саме цифрові інструменти та онлайн-платформи використовуються і як вони впливають на формування екологічної культури студентів. На наш погляд, можливості дистанційного і змішаного навчання, онлайн-проєктної діяльності й цифрової екологічної грамотності розглянуто фрагментарно, що звужує сучасний контекст дослідження.

5. У дисертації представлено значний обсяг методичних матеріалів і практичних розробок, зокрема спецкурс «Екологічна культура школярів». Разом з тим, інтерес становило б розширення переліку прикладів інтеграції екологічного змісту у конкретні навчальні дисципліни технологічного спрямування, що сприяло б ще більшій прикладній спрямованості результатів

дослідження.

5. Стахів Лілія Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. У дисертації представлено значний масив наукових джерел, зокрема й зарубіжних, однак порівняльний аналіз міжнародного досвіду формування екологічної культури майбутніх учителів технологій міг би бути поданий більш узагальнено та структуровано. Зокрема, доцільним було б ширше висвітлити сучасні освітні практики екологічної підготовки педагогів у країнах Європейського Союзу, що дозволило б підсилити аргументацію окремих теоретичних положень дослідження.

2. Запропонована автором структурно-функціональна модель формування екологічної культури майбутніх учителів технологій характеризується логічністю та цілісністю, однак окремі її компоненти могли б бути деталізовані з позицій практичної реалізації. Зокрема, доцільним було б подати більш конкретні приклади впровадження змістових елементів моделі у межах професійно-орієнтованих навчальних дисциплін.

3. У дослідженні значну увагу приділено організації практико-орієнтованої діяльності студентів, зокрема виконанню екологічних проєктів. Водночас доцільним видається більш детальне розкриття можливостей використання сучасних цифрових ресурсів та інструментів моделювання у процесі реалізації таких проєктів, що відповідало б сучасним тенденціям цифровізації освітнього процесу та розвитку STEM-орієнтованого навчання.

4. У тексті дисертації місцями спостерігається надмірне використання складних термінологічних конструкцій, що ускладнює сприйняття основних ідей дослідження.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради

«Проти» – немає

«Утрималися» – немає

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Кузьмичу Давиду Володимировичу** науковий ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Голова разової спеціалізованої вченої ради Іван НИЩАК

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Підпис
ЗАСВІДЧУЮ
Учений секретар